

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
17.11.2020

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№ 2203

«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын раслау турында

Яшьләр сәясәтен планлы һәм һәрьяклап үстерү максатларында, шулай ук 2014 елның 29 ноябрәндәге «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясә дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2403-р номерлы РФ Хөкүмәте күрсәтмәсен, 1993 елның 19 октябрәндәге «Татарстан Республикасында яшьләр һәм дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законын, 2015 елның 17 июнәндәге «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында» 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын үтәү йөзеннән, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

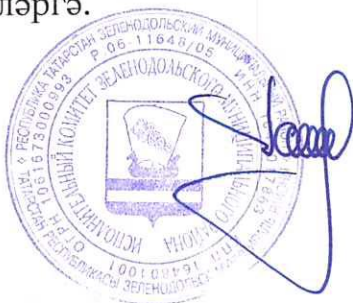
1. «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын расларга (алга таба - Программа) һәм аны 2021 елның 1 гыйнварыннан гамәлгә кертәргә (кушымта).

2. Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының «2016-2020 елларга Зеленодольск муниципаль районы яшьләр сәясәтен үстерү турында» 2016 елның 15 гыйнварындагы 74 номерлы карарын 2020 елның 31 декабрәннән үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Зеленодольск муниципаль районы Советының жәмәгәтьчелек һәм массакуләм мәгълүмат чаралары белән элемтә бүлегенә Интернет челтәрәндәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмати сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

И. Р. Ганиев

**«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр
сәясәтен үстерү»
муниципаль программасы**

Программа паспорты

Программаның исеме	«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы (алга таба-Программа).
Программаны эшләү өчен нигезләр	- Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 11 декабрдәге 2403-р номерлы күрсәтмәсе; - 1993 елның 19 октябрдәге «Татарстан Республикасында яшьләр һәм дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законы; - 2015 елның 17 июндәге «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-иқтисадый үстерү стратегиясен раслау турында» 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы; Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 05 мартындагы 158 номерлы карары.
Программаның координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегенә.
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегенә.
Программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегенә.
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты: - Зеленодольск муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен тормышка ашыру. Программаның бурычлары: 1. Укучы һәм студент яшьләрнең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Яшь буынның ижтимагый-сәясәт активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру; 3. Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия бирү,

	<p>милли ұзақ һәм толерантлык системасын үстерү;</p> <p>4. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләре өчен шартлар тудыру, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү өчен шартлар тудыру һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү;</p> <p>5. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру;</p> <p>6. Яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм тормышка ашыру;</p> <p>7. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау;</p> <p>8. Яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәмин итү.</p>						
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2021-2025 еллар.						
Ярдәмче программалар исемлегә	<p>1. «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау»;</p> <p>2. "«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү»;</p> <p>3. «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында иреклелек хәрәкәтен үстерү».</p>						
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	Финанслау чыганақлары	Программаны тормышка ашыру еллары					Тормышка ашыру чорында барлығы (сум.)*
		2021 (сум.)	2022 (сум.)	2023 (сум.)	2024* (сум.)	2025* (сум.)	
	Муниципаль бюджет	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	4 726 000,00
	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
	Башка чыганақлар	-	-	-	-	-	-
	Барлығы	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	4 726 000,00
	* 2024-2025 елларга акча күләме фаразланган характерда, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советының тиешле						

	финанс елына һәм план чорына бюджет турында карары белән билгеләнә.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	<p>Программа чараларын уңышлы үтәү яшь кешеләрнең өлешен арттырырга түбәндәгеләр мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - студентлар хезмәт отрядлары хәрәкәтендә катнашучы яшь кешеләр өлеше; - ирекле эшчәнлектә катнашучы яшьләр өлеше; - талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендә башкарма хакимият органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган проектларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшь кешеләр өлеше; - иҗтимагый-сәяси активлык һәм гражданлык компетентлыгы буенча чараларда катнашучы яшь кешеләрнең өлеше; - социаль әһәмиятле проектлар һәм программалар конкурсына бирелгән гаризалар саны; - талантлы яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән конкурсларда катнашучы яшьләрне тарту ; <p>Яшьләр көненә багышланган чараларда катнашучылар саны;</p> <ul style="list-style-type: none"> - авылны социаль үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урыны ; - балалар һәм яшьләрне патриотик юнәлештәге чаралар белән жәлеп итүне арттыру.
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты.

«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен
үстерү»
муниципаль программасы проектына аңлатма язуы

«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа) Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының 2018 елның 26 июнендәге «Муниципаль программаларны эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләгән бәяләү тәртибен раслау турында» 1341 номерлы карары нигезендә эшләнде һәм Зеленодольск муниципаль районында балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыруга һәм гамәлгә ашыруга, балаларны тәрбияләү, үстерү, социаль аякка бастыру һәм үз-үзен тормышка ашыру өчен шартлар тудыруга һәм тәэмин итүгә, яшьләр сәясәте учреждениеләренә жәлеп итүчәнлеген арттыруга юнәлдерелгән.

Яшьләр эшләре бүлгә Зеленодольск муниципаль районында яшьләр сәясәтен формалаштыру һәм гамәлгә ашыруның төп координаторы булып тора, аның төп эшчәнлек юнәлешләренә түбәндәгеләр керә:

- яшьләр сәясәте инфраструктурасын үстерү;
- яшьләрне социаль яклау;
- яшьләргә хәрби-патриотик тәрбия бирү;
- студентлар үзешчән ижатын һәм яшь талантларны үстерү;
- яшь гаиләләргә ярдәм итү;
- талантлы яшьләрне, яшьләр инициативаларын эзләү һәм аларга ярдәм итү;

- яшүсмерләренә һәм яшьләрнең ялын, күңел ачу чараларын оештыру.

Күрсәтелгән юнәлешләргә гамәлгә ашыру өчен яшьләр эшләре бүлгә берничә проектны гамәлгә ашыра, аларның күбесе уникаль һәм аналоглары юк. Ел саен проектлар һәм уздырыла торган чаралар саны, анда катнашучы яшьләр саны кебек үк, арта бара.

Яшьләр эшләре бүлгә үз эшчәнлегендә ведомство карамагындагы учреждениеләргә, вузларга, һөнәри белем бирү оешмаларына һәм яшьләр оешмаларына таяна.

Зеленодольск муниципаль районының яшьләр инфраструктурасы яшьләр эшләре буенча бүлек карамагындагы ике учреждениедән тора: «ТР ЗМР "Исток" яшьләр клублары берләшмәсе» МБУ , ул 23 яшьләр (яшүсмерләр) клубларыннан һәм «Жәлил ис.» бер муниципаль балалар сәламәтләндерү лагереннан тора; ТР ЗМР "ФОРПОСТ" ижтимагый тәртипне саклау буенча яшьләр формалаштыру үзгә МБУ.

Яшьләр эшләре бүлгә үз эшчәнлегендә район потенциалын формалаштыру буенча мөһим юнәлешләренә зур спектрны тормышка ашыра, иң беренче чиратта, яшь буынга мәдәни, әхлакый кыйммәтләргә үстерү юлы белән, гражданлык позициясе тәрбияләп, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыра.

Талантлы яшьләр белән эшләү төрле өлкәләргә үз эченә ала: фундаменталь һәм гамәли фәннән ижатка кадәр, патриотик тәрбиядән алып

ирекле эшчәнлеккә кадәр, жанатарлар культурасыннан алып спортның яңа төрләрән үстерүгә кадәр.

Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә белем алу өчен киң мөмкинлекләр бар: шәһәр мәгариф учреждениеләрендә белем алудан алып яшьләр эшләре бүлеге тарафыннан тормышка ашырыла торган чараларда һәм проектларда катнашуга кадәр. Ел саен волонтерлар, ижади актив лидерлары өчен форумнар оештырыла. Нәтижә - яшьләр инициативаларын алга сөрүче, социаль проектларны эшләп чыгаручы һәм бөтенроссия һәм халыкара конкурсларда, ижади фестивальләрдә һәм телевизион проектларда уңышлы катнашучы яшь активистлар командасын формалаштыру.

Яшүсмерләр һәм яшьләрнең югары гражданлык активлыгы патриотик эш оештыру белән ярдәм итә: ветераннар, геройлар һәм иң яхшы тарихчы белгечләр катнашында семинарлар һәм конференцияләр үткөрү.

Заманча яшьләр даими рәвештә интернеттан файдалана, аны төп мәгълүмат чыганагы һәм төп коммуникация чарасы буларак карый. Шуңа бәйле рәвештә, социаль челтәрләрдә эш активлашты, материаллар бирү ысуллары һәм формалары (фактик үткөрүгә кадәр кыска контентны урнаштыру һәм чарага интерактив рәвештә жәлеп итү) үзгәрә. Яшьләр эшләре бүлеге вакыйгаларны анонслау, яшьләр белән хезмәттәшлек, аны актив ижтимагый тормышка жәлеп итү өчен социаль челтәрләрдә коммуникацияләр урнаштыра.

Шәһәр халкының шәхси потенциалын формалаштыру буенча мөһим юнәлешләр эшләнә, беренче чиратта, яшь буынга мәдәни, эхлакый кыйммәтләрне тәрбияләү, гражданлык позициясен тәрбияләү, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыру исәбенә. Бу очракта Программа камилләштерү, тәрбияләү һәм яшьләрнең үз-үзләрен тормышка ашыру зарурлыгына бәйле проблемаларны нәтижәле хәл итүгә ярдәм итәчәк.

Яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләрен тормышка ашыру, яшьләр проблемаларын нәтижәле хәл итү өчен программа алымы актив кулланыла.

Авыл яшьләренең социаль төркем буларак, чын мәгънәсендә, үзенең социаль хәле юк. Ул халыкның ,барлык проблемалары белән, хәзерге яшь буынның үсеш дәрәжәсен чагылдыра торган, яшь төркемен барлыкка китерә. Авылда алар тагын да ачыграк күренә. Авыл жирлегендәге яшьләр арасында хәрчелек, тормыш дәрәжәсенең гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның булмавы, эмоциональ ярлылык, үз һәм чит кешенең үз-үзен тотышының эхлакый бәяләмәсенең кимүе аеруча кискен сизелә. Моңың нәтижәсе-ижади хезмәт эшчәнлегенә игътибар итмәү, жәмгыятьнең торышы өчен җаваплылыкны киметү, аннан читләшү. Бүгенге көндә проект эшчәнлеген үстерү һәм авыл яшьләре арасында эшмәкәрлекне үстерү мөһим бурыч булып тора. Ә бу, аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтүдән башка мөмкин түгел. Хәзер моңы «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәре ярдәмендә дистанцион укыту ярдәмендә башкарырга мөмкин.

«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау» Ярдемче программасы кысаларында авыл яшьләре алдында

торган проблемаларны хэл итү максатларында, Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру буенча чаралар планлаштырыла.

Зеленодольск муниципаль районы яшьләренең кыйммәт ориентацияләрен формалаштыруда гражданлык-патриотик тәрбия роле үсә, бу «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләрен патриотик тәрбияләү» Ярдәмче программасында чагыла, анда программа чаралары кысаларында түбәндәге юнәлешләр системага салына: патриотик тәрбия системасын модернизацияләү, гражданны хәрби хезмәткә чакырып эзерләү чаралары, патриотик тәрбия өлкәсендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәмин итү.

Соңгы елларда ярдәмнең һәм иреклек үсешенең дәүләт сәясәтен формалаштыруда яңа мөһим этап булды, бу хакта Владимир Владимирович Путинның 2017 елның 27 ноябрәндә 5 декабрьне яңа бәйрәм - Россия ирекле (волонтер) көнен гамәлгә кую турындагы 572 нче номерлы указга кул куюы дәлил. Зеленодольск муниципаль районында иреклек үсешенә аерым игътибар бирү иреклекнең яшьләрдә сәламәт яшәү рәвеше һәм конкуренциягә сәләтлек формалаштыру таләбе нигезендә, социаль әһәмиятле программаларны гамәлгә ашыруда актив катнашу исәбенә, гражданлык позициясен формалаштыруда мөһим инструментларның берсе булуы белән бәйле. Шулай ук яшьләр ирекле булу, аларның белемнән һәм тормыш күнекмәләрен формалаштыруда һәм үстерүдә, социальләштерүдә, яшьләрен үз-үзләрен табуда һәм үз-үзләрен актуальләштерүдә нәтижәле алым булуы да мөһим фактор булып тора. Әлеге алым «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында иреклек хәрәкәтен үстерү» Ярдәмче программасын күздә тотта.

Шулай итеп, Зеленодольск муниципаль районында яшьләр сәясәте, шәһәрнең социаль сәясәтенең өстенлекле юнәлешләреннән берсе буларак, бүген системалы һәм тотрыклы, яшь буынны үстерүгә һәм аның проблемаларын чишүгә актив ярдәм итә.

Әмма Зеленодольск муниципаль районында бу өлкәдә кайбер проблемалар да бар, алар арасында түбәндәгеләрне аерып алырга мөмкин:

1) яшьләр сәясәте инфраструктурасының үсеш дәрәжәсен хәзерге жәмгыять куйган таләпләрдән артта калуы;

2) талантлы яшьләрен Казан, Мәскәү һәм чит илләрдәге югары уку йортларына китүе һәм, нәтижә буларак, югары квалификацияле кадрлар санының кимүе ;

3) килгән яшьләрен районның социаль тормышына интеграцияләү һәм аның яңа шартларга яраклаштыру проблемалары;

4) кайбер районнарда яшьләр сәясәте объектларының булмавы;

5) балигъ булмаган балалар һәм яшьләр арасында жинаятьчелек үсешенә яңа барлыкка килгән тенденция.

Программаны финанслауга каралган акчаларның гомуми күләме 4 726 000 сум тәшкил итә.

ЗМР БК яшьләр эшләре
бүлеге начальнигы

Волчкова О. А.

«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын тормышка ашыру өчен күздә тотылган чыгымнарны финанс-икътисадый нигезләү.

2025 елга кадәр «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы (алга таба – Программа) финанслау жирле бюджет акчалары хисабына тәэмин ителә.

Финанслау чыганаclarы	Программаны тормышка ашыру еллары					
	2021 (сум.)	2022 (сум.)	2023 (сум.)	2024* (сум.)	2025* (сум.)	Тормышка ашыру чорында барлыгы (сум.)*
Муниципаль бюджет	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	4 726 000,00
Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
Башка чыганаclar	-	-	-	-	-	-
Барлыгы	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	945 200,00	4 726 000,00

* 2024-2025 елларга акча күләме фаразланган характерда, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советының тиешле финанс елына һәм план чорына бюджет турында карары белән билгеләнә.

Программаны гамәлгә ашыру барышында аны үтәүгә жибәрелә торган финанс чаралары күләме төзәтелергә мөмкин.

ЗМР БК яшьләр эшләре
бүлегә начальнигы

Волчкова О. А.

1. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, көтелгән соңгы нәтижәләр, Программаны тормышка ашыру вакыты

Программаның максаты-яшьләрнең социаль үсеше белән муниципаль идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү

Куелган максатка ирешү өчен, Программаның түбәндәге бурычларын хәл итү таләп ителә:

1. Укучыларның һәм студент яшьләренең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел эш белән тәмин итү системасы һәм студентлар хезмәт отрядлары аша, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшмәкәрлек активлыгын үстерү.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге студентлар хезмәт отрядлары хәрәкәтендә катнашучы яшьләрнең өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2. Яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге ижтимагый-сәяси активлык һәм гражданлык компетентлыгы буенча чараларда катнашучы яшьләр өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

3. Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия бирү, милли үзәк һәм толерантлык системасын үстерү.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге яшьләрне патриотик юнәлештәге чараларда жәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк

4. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен шартлар тудыру, яшьләр һәм балалар ижтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә куелган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү өчен шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- социаль әһәмиятле проектлар һәм программалар конкурсына бирелгән гаризалар саны;
- талантлы яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән конкурсларда катнашучы яшьләрне жәлеп итү;
- балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләрнең өлешен арттыру, яшьләрнең гомуми саны буенча.

5. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү һәм тормышка ашыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге башкарма хакимият органнары тарафыннан түбәндәге күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк: гамәлгә ашырыла торган талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендәге проектларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләрнең өлешен арттыру, яшьләрнең гомуми саны буенча.

6. Яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм тормышка ашыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге социаль-тискәре күренешләрне кисәтүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрне жәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

7. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге яшьләр экстремистлыгын профилактикалау чараларына жәлеп ителгән яшьләр саны күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

8. Дәүләт яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәмин итү.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә аттестация узган белгечләр саны;
- яшьләр сәясәте өлкәсендә һөнәри осталык буенча республика конкурсында катнашучы белгечләр саны;
- дәүләт яшьләр сәясәтенең һөнәри осталык буенча Бөтенроссия конкурсларында катнашучы белгечләр саны;
- Яшьләр көненә багышланган чараларда катнашучылар саны.

Программаны тормышка ашыру срогы-2021-2025 еллар.

2. Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы

Программаны финанслауның төп чыганаclarы-Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары. Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын тиешле финанс елына һәм план чорына формалаштырганда ел саен ачыкланырга тиеш.

Программаны өстәмә финанслау максаты белән, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен жәлеп итү мөмкин.

Әлеге программаны тормышка ашыру белән бәйле чараларны финанслау тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. Программаны тормышка ашыру өчен тотылган акча күләме, район бюджеты мөмкинлекләреннән, инфляция процессларынан һәм Зеленодольск муниципаль районы территориясендә икътисади вәзгыятьтән чыгып, ачыкланырга һәм төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

3. Программаны тормышка ашыру механизмы

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар

планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана.

Элек планлаштырылмаган, эмма жәмгыятьнең яңа проектлар һәм яшьләр сәясәте буенча чаралар уздыруга ихтыяжы барлыкка килгән очракта, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлеге Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәреш яисә өстәмәләр кертә һәм өстәмә акчалар бүлеп бирү турында үтенү юллы.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре буенча бүлеге проектларын һәм чараларын урнаштыру һәм финанслау «ОМК «Исток» ЗМР РТ» МБУ, «ЗЦ М (С) ФООП «Форпост» ЗМР РТ» МБУ төп подрядчылары аша башкарыла.

в) Программаны ресурслар белән тәмин итү чыганаclarы булып түбәндәгеләр тора:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;
- республика һәм федераль яшьләр программалары кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;
- спонсорлык чараларын жәлеп итү;
- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

Идарә структурасы һәм Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту.

Зеленодольск муниципаль районында Программаны тормышка ашыру барышы белән идарә итү һәм аңа жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Яшьләр сәясәтен тормышка ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлеге әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, учреждениеләр, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, яшүсмерләр һәм яшьләр белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Яшьләр юнәлешләре буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, студентлар, эшче, авыл яшьләре һ.б. кебек юнәлешләре гамәлгә ашыру өчен, һәр юнәлештәге ижтимагый яшьләр советларының эшен активлаштырырга кирәк.

Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск муниципаль районы яшьләренең тырышлыгын координацияләү һәм берләштерү өчен Яшьләр парламентын булдыру, оештыру һәм үстерү зарур, аның вәкаләтләренә күпчелек яшьләренең берләштерелгән позициясен формалаштыру һәм яшьләр сәясәтен

яңшырту һәм үзгәртү буенча шәһәр һәм район Советларына тәкъдимнәр бирү керә.

Устав бурычы -яшьләр юнәлешендә эшчәнлек алып бару булган коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар аша, яшьләр эшләре бүлеге юнәлеш бирүче, координацияләүче, контрольдә тотучы һәм Ярдәмче эш алып барырга тиеш.

Шулай ук структураһның элементлары буларак шәһәр һәм ижтимагый социаль хезмәтләр челтәрен һәм яшьләр өчен үзәкләрне булдыру да кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылуны вакытында ачыкларга, вәзгыятьне төзәтү вариантларын табарга һәм эшләргә тиеш.

Периодик рәвештә һәм даими булган контроль формалары:

- яшьләр хәле турында еллык доклад эзерләү ;
- ЗМР БК яшьләр эшләре бүлеге белгечләре, ведомство карамагындагы учреждениеләр житәкчеләре, ижтимагый яшьләр оешмалары һәм яшьләр парламенты вәкилләре белән бергә киңәшмәләр;
- Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесе катнашында яшьләр мохитендәге процесслар һәм Программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткәрү;
- яшьләр проблемалары буенча коллегияутырышлары, шул исәптән район буенча Зеленодольск шәһәренең эре предприятиеләрендә һәм уку йортларында күчмә утырышлар ;
- ведомствоара комиссияләр утырышлары .

4. Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеге яшь буынның тормыш сыйфатын күтәрүне, яшьләрнең социализацияләнүен һәм үз-үзләрен тормышка ашыруын тасвирлый торган программаны тормышка ашыру нәтижәләрен бәяләү күрсәткечләре нигезендә бәяләнә.

Программаның социаль нәтижәлелеге түбәндәгеләргә юнәлдерелгән:

- яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;
- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;
- яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйлелек, эчкечлек, тәмәке тарту дәрәжәсенен кимүе;
- яшьләрнең районның социаль-икътисади, ижтимагый-сәяси һәм социаль-мәдәни үсешенә керткән өлешен арттыру;
- патриотик, сәяси һәм гражданлык активлыгы дәрәжәсен күтәрү, яшьләрнең житлегүен арттыру;

- социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыру;

- яшьләрнең хезмәт, эшмәкәрлек, ижади активлығын арттыру;

- яшьләрнең үз-үзен оештыру дәрәжәсен күтәрү.

Программаны тормышка ашыруның тышкы риски булып түбәндәгеләр тора:

- Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм муниципаль берәмлекләр арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү өлешендә федераль законнарны үзгәртү;

- тармакны фәнни планлаштыруның катлаулы механизмы.

Программаны тормышка ашыруның эчке риски булып түбәндәгеләр тора:

- яшьләр эшләре буенча бүлекнең штат саны җитәрлек булмавы;

- кадрлар потенциалының җитәрлек булмавы;

- финанс тәмин ителешенең җитәрлек булмавы.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының 2018 елның 26 июнендәге 1341 номерлы карары белән расланган «Муниципаль программаларны эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләлеген бәяләү тәртибе» нигезендә гамәлгә ашырыла.

**«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының
авыл яшьләрен яклау»
Ярдәмче программасы**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның аталышы	«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау» муниципаль Ярдәмче программасы (алга таба-Ярдәмче программа-1).
Ярдәмче программаның эшләү өчен нигезләр	– Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дүлэт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрәндәге 2403-р номерлы күрсәтмәсе; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә тәрбия үсеше стратегиясен раслау турында» 2015 елның 29 маендагы 996-р номерлы күрсәтмәсе; – Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының « 2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дүлэт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында » 2016 елның 4 февралендәге 63 номерлы карары; – «Татарстан Республикасында социаль өлкәне һәм ижтимагый инфраструктураны модернизацияләү һәм үстерү турында» 2016 елның 3 сентябрәндәге 614 номерлы карар.
3 нче Ярдәмче программа 1 нче Ярдәмче программа	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегенә.
1 нче Ярдәмче программаны эшләп чыгаручы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегенә.
1 нче Ярдәмче программаны җаваплы башкаручы	Яшьләр эшләре буенча Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлегенә
1 нче Ярдәмче программаның максатлары һәм	1 нче Ярдәмче программаның максаты: - Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренен социаль һәм икътисади активлыгын арттыру. Программаның бурычлары: 1. авыл яшьләрен мәгълүмат белән тәмин итү

бурычлары	<p>системасын булдыру;</p> <p>2. авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру;</p> <p>3. авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру;</p> <p>4. авыл яшьләренең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру;</p> <p>5. авыл жирлегендә яшәүче яшьләрне районның ижтимагый тормышына жәлеп итү өчен шартлар тудыру;</p> <p>6. яшьләр ижтимагый оешмалары һәм хәрәкәтләрен үстерүдә ярдәм;</p> <p>7. яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру.</p>						
1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2021-2025 еллар.						
1 нче Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Финанслау чыганакалары	1 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары					
		2021 (сум.)	2022 (сум.)	2023 (сум.)	2024* (сум.)	2025* (сум.)	Тормышка ашыру чорында барлыгы* (сум.)
	Муниципаль бюджет	472 600,00	472 600,00	472 600,00	472 600,00	472 600,00	2 363 000,00
	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
	Башка чыганакалар	-	-	-	-	-	-
	Барлыгы	472 600,00	472 600,00	472 600,00	472 600,00	472 600,00	2 363 000,00
* 2024-2025 елларга акча күләме фаразланган характерда, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советының тиешле финанс елына һәм план чорына бюджет турында карары белән билгеләнә.							
1 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек	<p>1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләрне арттыру күздә тотыла:</p> <ul style="list-style-type: none"> - консультацияләрнең барлык төрләре (шәхси, электрон, телефон аша) жәлеп ителгән авыл яшьләре санын; - авылны социаль үстерү программаларында катнашучы һәм социаль проектлаштыруга өйрәнгән авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урынын; - бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәнгән авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урынын; 						

күрсәткечләр е	- интеллектуаль-ижади чараларга жәлеп ителгән авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урынын; - районның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучылар исемлеген; - Зеленодольск муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре депутатлары – яшь кешеләр өлешен.
1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торуны оештыру системасы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты.

1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы.

2020 ел башына Зеленодольск муниципаль районында 165 915 кеше яши. Шул ук вакытта авыл халкы саны 41 382 кеше тәшкил итә. 2020 елның 1 гыйнварына 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге яшьләр саны 29 861 кеше тәшкил итте, шул исәптән авыл яшьләре – 7 710 кеше.

Авыл яшьләре яңа идеяләр һәм программаларга, муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә эшләргә һәм инициатива күрсәтергә эзәр, дип ышанып әйтергә була.

1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында, авыл яшьләре белән эшләүнең түбәндәге өстенлекле юнәлешләре билгеләнде: мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру, социаль һәм икътисади активлыкны арттыру өчен шартлар булдыру, яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү.

Авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөньясында активлыгы соңгы 25 елда бик нык үзгәрде. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мөрәжәгатендә кулланылмый диярлек. Төп мәгълүмати-ресурс каналы булып "Интернет" челтәре тора. Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын үстерүдә төп бурыч-мәгълүмати-аңлату алып бару. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру шартларын булдыру максатын тормышка ашыру кысаларында тиешле чаралар, шул исәптән авыл яшьләренең слетлары һәм форумнары үткәрелә. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү бурычын хәл итү максатыннан, авыл яшьләре өчен «Сельские вечера - Авыл кичләре» дип аталган чаралар, «Яшьләр чоры» дип исемләнгән бию – музыкаль кичә үткәрелә.

Авыл яшьләре хәзерге заман яшь буынының мөһим өлеше булып тора, аның проблемалары авылда аеруча ачык чагыла. Авыл җирлегендәге яшьләр арасында тормыш дәрәжәсенә гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның булмавы аеруча кискен тора. Ә моның нәтижәсе-ижади хезмәт эшчәнлегенә игътибар итмәү, жәмгыятьнең торышы өчен жаваплылыкны киметү. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә, авыл яшьләре, социаль төркем буларак, ижтимагый эшчәнлеккә актив кушылып, муниципаль мәсьәләләрне хәл итүдә инициативалар күрсәтеп, үз социаль хәленә керә башлады. 1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру яшьләрнең шәһәрләргә күчүен киметү һәм авыл җирлеге кысаларында хезмәт мәшгульлеген эзләүгә юнәлеш бирү өчен уңай шартлар тудыруга ярдәм итә.

Бүгенге көндә авыл яшьләре белән эшләр системасында ныклы алга китеш бар инде, шуңа күрә яшьләр арасында күп кенә тырышлык һәм инициативалар, 1 нче Ярдәмче программаны үтәү кысаларында, гамәлгә ашырылачак.

Югарыда баян ителгәннәр, район авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшыртуга һәм тулы социаль-икътисадый нәтижәгә ирешүгә юнәлтелгән чаралар системасының актуальлеген күрсәтә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсеше (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемент, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл җирлегендә үз киләчәген төзүгә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

1. 1 нче Ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, көтелә торган ахыргы нәтижәләр, 1 нче Ярдәмче программаның гамәлгә ашыру сроклары .

1 нче Ярдәмче программаның максаты- Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру.

Куелган максатка ирешү өчен 1нче Ярдәмче программаның түбәндәге бурычларын хәл итү таләп ителә:

1. Авыл яшьләрен мәгълүмат белән тәмин итү системасын булдыру.

Әлеге мәсьәләне хәл итү чараларының нәтижәлелеге авыл яшьләренең барлык консультация төрләре (шәхси, электрон, телефон) белән жәлеп ителгән өлешен авыл яшьләренең гомуми санына арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге мәсьәләне хәл итү чараларының нәтижәлелеге, авылны социаль үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырмача

әһәмиятен арттыру, социаль проектлауга өйрәтү, авыл җирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

3. Авыл яшьләренең икътисадый активлығын арттыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлелеге, бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтелгән авыл яшьләрен җәлеп итү күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк, бизнесны планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашу мөмкинлеге бирәчәк.

4. Авыл яшьләренең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлелеге, талантлы яшьләргә яклау өлкәсендә интеллектуаль-ижади чараларга һәм программаларга җәлеп ителгән авыл яшьләре өлешенең, яшьләренең гомуми санының артуы кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

5. Авыл җирлегендә яшәүче яшьләрне районның иҗтимагый тормышына җәлеп итү өчен шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге районның яшьләр иҗтимагый берләшмәләрендә катнашучы яшьләренең өлешен, яшьләренең гомуми санын арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

6. Яшьләр иҗтимагый оешмалары һәм хәрәкәтләрен үстерүдә ярдәм итү.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- башкарма хакимият органнары тарафыннан тормышка ашырыла торган проектларга җәлеп ителгән яшь кешеләр өлешен арттыру;

- ЗМР Советы каршындагы Яшьләр парламенты эшчәнлегенә җәлеп ителгән 18 яшьтән 30 яшькә кадәрге авыл яшьләренең чагыштырмача тоткан урыны.

7. Яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижәлелеге Зеленодольск муниципаль районы составына керүче яшь кешеләр - җирлекләр депутатларының өлеше арту күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

Программаны тормышка ашыру срогы-2021-2025 еллар.

2. 1 нче Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары.

1 нче Ярдәмче программаны финанслауның төп чыганақлары- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары. 1 нче Ярдәмче программаны финанслау күләме фаразлау рәвешендә һәм тиешле финанс

елына һәм план чорына Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен ачыкланырга тиеш

1 нче Ярдәмче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен жәлеп итү мөмкин.

Әлеге Ярдәмче программаны тормышка ашыруга бәйле чараларны финанслау тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 1 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруга тотылган акча күләме, Зеленодольск муниципаль районы территориясендәге район бюджеты, инфляция процесслары һәм икътисади вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып, ачыкланырга һәм төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

1 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыру механизмы

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткәругә булган ихтыяжлары барлыкка килгән очракта, конкурс үткәргәннән соң, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлеге Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә һәм өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллый.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре буенча бүлеге проектларын һәм чараларын урнаштыру һәм финанслау «ОМК «Исток» ЗМР РТ», МБУ, «ЗЦ М (С) ФООП «Форпост» ЗМР РТ» МБУ төп подрядчылары аша башкарыла.

в) 1 нче Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү чыганагы булып түбәндәгеләр тора:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;
- шәһәр һәм район үсешенә башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында яшьләр сәясәте чараларын финанслау;
- республика һәм федераль яшьләр программалары кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;
- спонсорлык чараларын жәлеп итү;
- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

г) 1 нче Ярдәмче программаны финанслау күләме фаразлау рәвешендә һәм тиешле елга жирле бюджет проектын формалаштырганда билгеләнгән тәртиптә ел саен ачыкланырга тиеш.

1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тоту һәм идарә структурасы.

1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү һәм аңа жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Яшьләр сәясәтен тормышка ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлгегә әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, учреждениеләр, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләрә, яшүсмерләр һәм яшьләр белән эшләрүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Яшьләр юнәлешләрә буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, авыл, студентлар һәм эшче яшьләр һ.б. кебек юнәлешләрне булдырырга, ә алар булганда һәр юнәлештәгә яшьләр ижтимагый советларының эшен активлаштырырга кирәк.

Зеленодольск шәһәрә һәм Зеленодольск муниципаль районы яшьләрненң тырышлыгын координацияләү һәм берләштерү өчен Яшьләр парламентын булдыру, оештыру һәм үстерү зарур, аның вәкаләтләрненә күпчелек яшьләрненң берләштерелгән позициясен формалаштыру һәм яшьләр сәясәтен яхшырту һәм үзгәртү буенча шәһәр һәм район Советларына тәкъдимнәр бирү керә.

Устав бурычы -яшьләр юнәлешендә эшчәнлек алып бару булган коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар аша, яшьләр эшләрә бүлгегә юнәлеш бирүче, координацияләрүче, контрольдә тотучы һәм ярдәм эше алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары буларак шәһәр һәм ижтимагый сәциаль хезмәтләр челтәрән, яшьләр өчен үзәкләрне булдыру да кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылуны вакытында табарга , сәбәпләрән ачыкларга һәм вәзгыятьне төзәтү вариантларын эшләргә тиеш.

Контроль рәвешләрненң периодик һәм даими булуы түбәндәгеләр:

- ЗМРда авыл жирлекләрнендә яшьләрненң торышы турында еллык докладны әзерләрү;

- ЗМР БК яшьләр эшләрә бүлгегә белгечләрә, ведомство карамагындагы учреждениеләр житәкчеләрә, ижтимагый яшьләр оешмалары һәм яшьләр парламенты вәкилләрә белән бергә киңәшмәләр;

- Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма

комитеты житэкчесе катнашынды яшьләр мохитендәге процесслар һәм 1 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткәрү;

яшьләр проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча Зеленодольск шәһәренең эре предприятиеләрендә һәм уку йортларында күчмә утырышлар ;

- ведомствоара комиссияләр утырышлары .

4. 1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге бәяләү.

1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге 1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен бәяләү күрсәткечләре һәм аның авыл жирлегендә яшьләренең тормыш сыйфатын күтәрүне, аларны социальләштерә һәм үз-үзен гамәлләштерә торган төп чаралары нигезендә бәяленә.

1 нче Ярдәмче программаның социаль нәтижәләлеге түбәндәгеләргә юнәлгән:

– авыл яшьләренең районның социаль-иқтисади үсеше белән кызыксынуга һәм аның бу процесста катнашырга әзерлеге;

– авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерүгә һәм ныгытуга;

– социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыруга;

- яшьләренең хезмәт, эшмәкәрлек, ижади активлығын арттыруга;

– авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметүгә;

– авыл яшьләренең шәһәргә күчүен киметүгә;

- халыкның дәүләт структураларына ышаныч дәрәжәсен күтәрүгә;

– авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшыртуга.

1 нче Ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның тышкы рисклары:

- Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм муниципаль берәмлекләр арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү өлешендә федераль законнарны үзгәртү;

- тармакны фәнни планлаштыруның катлаулы механизмы.

1 нче Ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның эчке рисклары түбәндәгеләр:

- яшьләр эшләре буенча бүлекнең штат саны житәрлек булмавы;

- кадрлар потенциалының житәрлек булмавы;

- финанс тәэмин ителешенең житәрлек булмавы.

«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының
авыл яшьләрен яклау» Ярдәмче программасына
кушымта

Муниципаль программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары
һәм «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының
авыл яшьләрен яклау» Ярдәмче программасы чараларын финанслау

Максатның аталышы	Бурыч атамасы	Ярдәмче программаның аталышы	Төп чараларның атамасы	Башкаруучылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау					
							2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Зеленодольск муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.	Зеленодольск районында авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.	«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының авыл яшьләрен яклау» муниципаль программасы	«Яшьләр чоры» авыл яшьләре өчен бәйгеләр	- «Исток» МБУ;	2021-2025	Авыл яшьләренең барлык төрләре белән жалеп ителгән чагыштырмача тоткан авыл яшьләренең гомуми санында, %	10	12	14	16	18	472	600,00	472	600,00	472	
			Бозда авыл яшьләре өчен «Яшьләр вакыты» уен программасы.	- «Исток» ОМК МБУ;		10	12	14	16	18	472	600,00	472	600,00	472	600,00	472
			«Жиңү синен кулында» дип исемлэнгән өстэл уеннары кичәсе	- «Исток» ОМК МБУ;		10	12	14	16	18	472	600,00	472	600,00	472	600,00	472
			"Сельские вечера" Авыл кичләре "яшьләр чарасы.	- «Исток» ОМК» МБУ;			10	12	14	16	18	472	600,00	472	600,00	472	
			Авыл яшьләре	- «Исток»			10	12	14	16	18	472	600,00	472	600,00	472	

**«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү»
Ярдәмче программасы**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның аталышы	«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү» муниципаль Ярдәмче программасы (алга таба-2 нче Ярдәмче программа).
2 нче Ярдәмче программаны эшләү өчен нигезләр	- Россия Федерациясе Конституциясе; Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2015 елның 29 маендагы 996 - р номерлы күрсәтмәсе проекты; - 2025 елга кадәр Россия Федерациясендә тәрбия үсеше стратегиясе Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 05 мартындагы 158 номерлы карары.
2 нче Ярдәмче программа координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлеге.
2 нче Ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлеге.
2 нче Ярдәмче программа жаваплы башкаручысы	Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре буенча бүлеге
2 нче Ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты: - Зеленодольск муниципаль районында ижтимагый һәм икътисади тотрыклылыкны тәмин итә торган патриотик тәрбия системасын үстерү һәм модернизацияләү; - Зеленодольск муниципаль районы балаларында һәм яшьләрендә гражданлык тәңгәллеге, югары патриотик аң, Ватанга тугрылык формалаштыру, конституцион бурычларны үтәүгә әзерлек, этникара һәм конфессияара толерантлык дәрәжәсен күтәрү. Программаның бурычлары: - патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү; - Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының ижтимагый берләшмәләр һәм патриотик юнәлештәге оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, социаль яклау, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм

	<p>дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - балаларда һәм яшьләрдә гражданлык тәңгәллеген, патриотик, мораль-әхлакый һәм толерант карашны формалаштыру, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә эзерлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру; - яшьләрнең хәрби-һөнәри ориентлашуы, аны хәрби хезмәткә эзерләү; - яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү; - белем бирү учреждениеләрендә, өстәмә белем бирү учреждениеләрендә, ижтимагый берләшмәләрдә патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү; - патриотик тәрбиянең норматив-хокукый һәм оештыру-методик базасын үстерү; - патриотик тәрбияне фәнни һәм мәгълүмати тәэмин итү; - патриотик тәрбия буенча белгечләргә эзерләү, янадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыру. 						
2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2021-2025 еллар.						
2 нче Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	2 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары					
		2021 (сум.)	2022 (сум.)	2023 (сум.)	2024* (сум.)	2025* (сум.)	Тормышка ашыру чорында барлыгы (сум.)*
	Муниципаль бюджет	115 000,00	115 000,00	115 000,00	115 000,00	115 000,00	575 000,00
	Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-	-	-
	Барлыгы	115 000,00	115 000,00	115 000,00	115 000,00	115 000,00	575 000,00
	* 2024-2025 елларга акча күләме фаразланган характерда, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советының тиешле финанс елына һәм план чорына бюджет турында карары белән билгеләнә.						
2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның	<p>Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия инфраструктурасын модернизацияләү түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирерчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - патриотик берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр 						

<p>көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре</p>	<p>санын арттыру;</p> <ul style="list-style-type: none"> - балаларны һәм яшьләрне патриотик юнәлештәге чаралар белән жәлеп итүне арттыру; - эзләнү хәрәкәтендә катнашучылар санын арттыру; <p>Яшьләрне армия хезмәтенә эзерләү эшен камилләштерү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск районы буенча хәрби комиссариат бүлеге белән берлектә армиягә эзерлек узган яшьләр санын ел саен арттыру; - яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын күтәрү; - гражданлык тәңгәллеге дәрәжәсен күтәрү; - Ватанны саклау буенча бурычларны үтәүгә эзерлек дәрәжәсен күтәрү; - яшьләрне армия хезмәтенә эзерләү эшен камилләштерү
<p>2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы</p>	<p>Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты.</p>

2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенәң гомуми характеристикасы.

2020 ел башына Зеленодольск муниципаль районында 165 915 кеше яши. Шул ук вакытта авыл халкы саны 41 382 кеше тәшкил итә. 2020 елның 1 гыйнварына 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге яшьләр саны 29 861 кеше тәшкил итте, шул исәптән авыл яшьләре – 7 710 кеше, шәһәр халкы – 22 151 кеше.

Әлеге 2 нче Ярдәмче программа барлыкка килгән системаны камилләштерүгә юнәлдерелгән, патриотик тәрбия проблемалары киң спектрын чишүдә дәүләт структураларының һәм иҗтимагый оешмаларның (берләшмәләренә) уртак эшчәнлеген киңәйтүне күздә тоту һәм бу процесска алга таба динамика булырга тиеш. 2 нче Ярдәмче программа гражданлык узаңын, патриотизм, гражданлык җаваплылыгын, Россия тарихы өчен горурлык хисен формалаштыруга, гражданның намусын һәм милли абруен, традицион Россия рухи-әхлакый кыйммәтләрен хөрмәт итүгә нигезләнгән милләтара аралашу культурасын тәрбияләүгә, балалар һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирүгә, шулай ук Россия тарихын фальсификацияләүгә юнәлтелгән иҗтимагый инициативаларга ярдәм итүгә юнәлдерелгән.

2 нче Ярдәмче программасы чаралары Зеленодольск муниципаль районында, югары белем бирү мәгариф оешмаларында, һөнәри белем бирү оешмаларында, Татарстан Республикасы предприятиеләрендә һәм оешмаларында барлык категориядәге яшьләргә социальләштерү өчен шартлар тудыруга һәм яшь буынның аерым яшь һәм социаль категорияләренә ярдәм чараларын гамәлгә ашыруга, яшьләр мохитенә экстремизм һәм террорчылык идеяләрен кертүне профилактикалауга, социологик тикшеренүләр уздыруга, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтиҗәләгән мониторинглау системасын камилләштерүгә юнәлдерелгән.

Үсеп килүче буынны патриотик тәрбияләүнең, Татарстан Республикасы яшьләрен хәрби эзерлекнең мөһим элементы булып 2015 елның октябрда Россия Федерациясе оборона министры С.К.Шойгу инициативасы белән оештырылган "Юнармия" Бөтенроссия хәрби-патриотик хәрәкәте торды. Хәрәкәтнең максаты-яшьләргә хәрби-патриотик тәрбия бирү системасын камилләштерү, яшь буында Россия тарихына, аның геройларына, күренекле гражданның карата кызыксыну уяту. Хәрәкәт отрядлары, белем бирү оешмалары базасында секцияләр һәм түгәрәкләр эше алып барыла, анда яшь армиячеләр башлангыч хәрби эзерлек нигезләрен үзләштерәләр, лидерлык күнекмәләрен үстерәләр, фәнни-техник компетенцияләр алалар. Яшь дипломатия мәктәбе, яшь корреспондент мәктәбе һәм башка өстәмә белем бирү берләшмәләре дәресләрендә махсус белем һәм осталык алырга гына түгел, ә булачак һөнәргә дә сайларга мөмкин.

Зеленодольск муниципаль районында яшь армиячеләр хәрәкәте 2016 елда оештырылды.

Патриотик тәрбия бирүне оештыру үз нәтиҗәләрен бирә һәм яшьләрнең күбесен балалар һәм яшьләр иҗтимагый оешмалары белән бергәләп алып

бару нәтижәсендә колачлый. Яшьләрне патриотик тәрбиягә жәлеп итүдә балалар һәм яшьләр оешмаларына грант ярдәме зур этәргеч булды.

Зеленодольск муниципаль районында яшьләргә патриотик тәрбия бирүдә һәм тискәре социаль күренешләрне профилактикалауда "Форпост" жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге муниципаль бюджет учреждениесе мөһим роль уйный.

Патриотик тәрбия эшенә Зеленодольск муниципаль районы уку йортлары да актив кушылды. Татарстан Республикасы югары уку йортлары ректорлары советы каршында тәрбия эше буенча Координация советы эшен формалаштыра һәм билгели, ул Татарстан Республикасы Хәрби комиссариаты белән берлектә гражданнарны- югары белем бирүче мәгариф оешмаларын тәмамлаучыларны, хәрби хезмәткә чакыруны тәмин итү чараларының комплекслы планын эшләде.

Патриотик тәрбия бирүдә музейлар кебек социаль институт та жәлеп ителгән. Бүген Зеленодольск муниципаль районы мәктәпләрендә Бөек Ватан сугышы ветераннары, халкыбызның батырлыклары турында экспозицияләр бар. Мәктәп музейларында ветераннар, тыл хезмәтчәннәре белән очрашулар, хәрби дан көннәренә һәм истәлекле даталарга багышланган чаралар уза.

Бүгенге көндә Зеленодольск муниципаль районы хәрби часть белән хезмәттәшлек итә, социаль әһәмиятле чаралар актив тормышка ашырыла. Патриотлык формалаштыру системасының мөһим элементы булып яшьләр белән эшләү юнәлешләренә, формаларының һәм ысулларының төрлелеге: хәрби-спорт уеннары үткәрү, Бөек Ватан сугышы һәм локаль сугышлар ветераннары белән очрашулар, строевой жыр смотр-конкурслары, батырлык дәресләре, "Армиягә керү көне" шәһәр һәм республика акцияләре, ел саен уздырыла торган "Ажаган" хәрби-спорт уены кебек чаралар.

Районның рухи яктан үсеш алган яшь буынын тәрбияләү системасында дәүләт символларын куллану зур әһәмияткә ия. Спорт ярышлары, хәрби-патриотик чаралар уздыру безнең районда дәүләт флагларын күтәрүдән һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы гимннарын башкарудан башлана. Дәүләт символикасы элементлары шулай ук чаралар үткәрү урыннарын, мәгълүмати һәм презентация материалларын рәсмиләштергәндә кулланыла.

Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия системасына ярдәм яшьләр арасында тискәре тенденцияләр үсешенә комачаулый, әмма, яшьләр фикеренчә, хәзерге вакытта гамәлдәге патриотик тәрбия системасы инфраструктурасын яңартырга кирәк. Районның яшь буын вәкилләре патриотик тәрбия белән шөгыйльләнүче яшьләр учреждениеләрен үстерү һәм яңарту, мәгариф учреждениеләрендә патриотик тәрбия сыйфатын күтәрү, барлык кызыксынучы структураларны патриотик тәрбияләүдә катнашуга жәлеп итү кирәк дип саный.

Төп чаралар планын формалаштырганда 2 нче Ярдәмче программасы авыр тормыш хәлендә калган яшүсмерләрне һәм яшьләр субкультураларында катнашучыларны социаль уңай тәҗрибәгә жәлеп итү юнәлеше исәпкә

алынды, шул исәптән: хәрби-тактик уеннар һәм берләшмәләр, хәрби-тарихи реконструкциялар, эзләү хәрәкәте.

Яшьләр актив һәм хәрәкәтчән социаль категория булып тора, аның игътибарын жәлеп итү өчен, даими рәвештә кызыклы эш формалары һәм методлары тәкъдим итәргә кирәк. Шуңа бәйле рәвештә хәрби-тактик уеннар һәм экстремаль спорт төрләре бик популяр.

Хәрби-тактик уеннар Россия Федерациясе Кораллы Көчләренә хәрби хезмәткә чакырылуга кадәр яшьләргә эзерләү белән бәйле граждан-әхлакый һәм патриотик тәрбия бирүнең практик тормышка ашырылу рәвеше булып тора, хәрби хезмәт белән практикада танышу, алга таба хезмәт итүдә кирәкле белем һәм гамәли күнекмәләр эшләү, физик эзерлек дәрәжәсен күтәрү, характерны чыныктыру һәм үз көчләрен сынап карау мөмкинлеге бирә.

Экстремаль спорт төрләре яшьләрдә зур кызыксыну уята. Экстремаль спортка тартылучылар саны елдан-ел арта бара, моңа сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм дөньяда барлык спорт төрләрен популярлаштыру да ярдәм итә. Әмма югары риск белән бәйле спорт төрләренең популярлыгына карамастан, безнең районда максатчан социомәдәни эшчәнлек буларак экстремаль ял итү үсеш бик алмаган. Субмәдәни спорт төрләренә үз-үзен тотышның социаль формаларына караган стереотип мөнәсәбәт бар, бу тулаем алганда экстремаль спорт төрләренә тискәре мөнәсәбәт тудыра.

2 нче Ярдәмче программада гамәлгә ашырыла торган чаралар жәмгыятьнең экстремаль спорт төрләренә уңай мөнәсәбәтен формалаштыруга, рәсми булмаган яшьләргә патриотик юнәлештәге эшлекле һәм ижади эшкә жәлеп итүгә, үсеп килүче буынның гражданлык-патриотик аңын булдыру өчен комплекслы шартлар булдыруга, Ватанга тугрылык тәрбияләүгә, конституцион бурычларны үтәүгә эзерлек булдыруга юнәлдерелгән.

Житештерү предприятиеләре һәм оешмалары хезмәт коллективлары патриотик тәрбия процессына житәрлек дәрәжәдә кертелмәгән. Ижтимагый оешмалар һәм патриотик юнәлештәге яшүсмерләр клублары санының артуы, аларның үзара хезмәттәшлеген һәм максатчан ярдәм күрсәтүне тәмин итүдә системалы якин килүне таләп итә.

Яшьләргә рухи-әхлакый тәрбияләүдә дәүләтнең төп партнеры булып традицион диннәр торуы мөмкин, чөнки алар күп балалы гаилә, балаларының сәламәтлегенә һәм үз сәламәтлегенә сакчыл караш, аларның әхлакый тәрбиясе, ватанпәрвәрлеге, үз Ватанына хезмәт итәргә эзер тору, тугрылык, намус, хакимияткә хөрмәт, хәрби батырлык һәм намус, өлкәннәргә хөрмәт, картлар һәм авырулар турында кайгырту кебек социаль кыйммәтләр формалаштыруда мөһим роль уйнайлар. Дини берләшмәләр тарафыннан яшьләр өчен белем бирү, тәрбия һәм реабилитация проектларының мөмкинлекләре файдаланылмый. Гражданнарны патриотик тәрбияләүгә масса күләм мәгълүмат чараларын, "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәре мөмкинлекләрен активрак жәлеп итү актуаль булып кала.

Яшьләрдә Ватанга хезмәт итәргә эзерлек формалаштыру житди һәм озак вакытлы эш таләп итә. Россия Федерациясе Кораллы көчләрен реформалау

Һәм армиядә хезмәт иткән яшь кешеләр өчен социаль ташламалар һәм белем бирү-карьера преференцияләре тәмин итү, шулай ук яшьләрнең гражданлык-әхлакый аспектын формалаштыруга уңай йогынты ясый алачак.

Соңгы елларда яшьләр арасында үсә торган маргиналь субкультураларның күп төрлелеге күзәтелә. Яшьләр арасында экстремистик чагылышлар, бигрәк тә фашист һәм милли характердагы ачыктан-ачык чагылышлар, Зеленодольск муниципаль районында һәм тулаем жәмгыятьтә социаль һәм милләтара тотрыклылык куркынычы булырга мөмкин. Россия тикшеренүләре ксенофобия (беренче чиратта, этнофобияләр һәм мигрантофобия) арту тенденциясен һәм яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә социаль һәм шәхесара ышаныч дәрәжәсенең кимүен билгеләп үтә. Уку йортларында экстремизмны профилактикалау буенча чаралар үткәрелә. Патриотик тәрбия системасын үстерү өчен бу өлкәдә белемнәрне камилләштерү, патриотик тәрбиянең матди-техник базасын модернизацияләү, аны оештыру-методик тәмин итү дәрәжәсен күтәрү, патриотик тәрбия бирүне оештыручыларның һәм белгечләрнең һөнәри эзәрлек дәрәжәсен күтәрү, хезмәт коллективларында патриотик тәрбия системасын үстерү, бу эшкә массакүләм мәгълүмат чараларын тагын да активрак һәм киң жәлеп итү һәм патриотик тәрбия бурычларын хәл итү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәре мөмкинлекләрен киңрәк файдалану зарур.

Белем бирү учреждениеләре һәм мәдәният учреждениеләре, бигрәк тә патриотик тәрбия өлкәсендә белгечләрне эзәрләү һәм яңадан эзәрләү, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә толерантлык, тынычлык ярату, социаль татулыкка ирешү, социаль агрессиягә, милли конфликтларга, экстремизмга, терроризмга каршы тору программаларын гамәлгә кертү буенча методик тәмин итүдә кыенлыктар кичерә. Хәзерге шартларда патриотик тәрбия бирү буенча кайбер закон һәм норматив актларны, аерым алганда, террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау буенча, эшләп бетерү актуаль. Төрле типтагы һәм төрдәге мәгариф учреждениеләрендә физик тәрбия программаларының дәвамчанлыгы юк. Хәрби-гамәли спорт төрләре житәрлек дәрәжәдә үсеш алмаган.

Хәзерге вакытта Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия системасын үстерү комплекслы һәм системалы якин килүне, ягъни әлеге проблеманы хәл итүнең программа-максатчан ысулын куллануны таләп итә.

Куелган проблеманы максатчан метод белән хәл итүнең түбәндәге төп өстенлекләрен билгеләргә мөмкин:

- проблеманы хәл итүгә комплекслы якин килү. 2 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм төп юнәлешләре Зеленодольск муниципаль районында яшьләргә патриотик тәрбия бирүнең төрле аспектларын исәпкә ала;

- вәкаләтләрне һәм җаваплылыкны бүлү. 2 нче Ярдәмче программа кысаларында район башкарма хакимияте органнары арасында вәкаләтләрне төгәл бүлү үткәрелә. 2 нче Ярдәмче программа белән җирле үзидарә органнарына һәм төрле оешмаларга катнашырга тәкъдим ителә торган

чаралар билгелэнгән. Әлеге алым программа чараларын үтәүнең нәтижәлелеген арттырырга мөмкинлек бирә;

- 2 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижәләрен нәтижәле планлаштыру һәм мониторинглау. 2нче Ярдәмче программа кысаларында теге яки бу чараларны гамәлгә ашыру нәтижәләрен ел саен бәяләргә мөмкинлек бирүче күрсәткечләр билгеләнә. Әлеге проблеманы хәл итүнең программалы-максатчан ысулы күп кенә конкрет проектларны гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирәчәк, башкача Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия системасы нәтижәле була алмаячак.

Болар барысы да патриотик тәрбиянең программалы методлар белән барлык проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән эшне давам итү һәм гамәлләрне координацияләү кирәклегенә турында сөйлә.

1. 2 нче Ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, көтелгән соңгы нәтижэләр, 2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты

2 нче Ярдәмче программаның төп максаты-яшьләрне патриотик тәрбияләү системасын алга таба үстерү һәм камилләштерү.

Бу максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү;
- Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының ижтимагый берләшмәләр һәм патриотик юнәлештәге оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, социаль яклау, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү;
- балаларда һәм яшьләрдә гражданлык тәңгәллеген, патриотик, мораль-әхлакый һәм толерант карашны формалаштыру, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә эзерлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру;
- яшьләрнең хәрби-һөнәри ориентлашуы, аны хәрби хезмәткә эзерләү;
- яшьләргә патриотик тәрбия бирү буенча эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү;
- белем бирү учреждениеләрендә, өстәмә белем бирү учреждениеләрендә, ижтимагый берләшмәләрдә патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү;
- патриотик тәрбиянең норматив-хокукый һәм оештыру-методик базасын үстерү;
- патриотик тәрбияне фәнни һәм мәгълүмати тәэмин итү;
- патриотик тәрбия буенча белгечләрне эзерләү, яңадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыру.

Көтелгән нәтижэләр:

Зеленодольск муниципаль районында патриотик тәрбия инфраструктурасын модернизацияләү түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- патриотик берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр санын арттыруга;
- балаларны һәм яшьләрне патриотик юнәлештәге чаралар белән җәлеп итүне арттыруга;
- эзләнү хәрәкәтендә катнашучылар санын арттыруга;

Яшьләрне армия хезмәтенә эзерләү эшен камилләштерү:

- Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск районы буенча хәрби комиссариат бүлегә белән берлектә армиягә эзерлек узган яшьләр санын ел саен арттыру;
- яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын күтәрү;
- гражданлык тәңгәллегә дәрәжәсен күтәрү;
- Ватанны саклау буенча бурычларны үтәүгә эзерлек дәрәжәсен күтәрү;
- яшьләрне армия хезмәтенә эзерләү эшен камилләштерү.

Ярдәмче программаны тормышка ашыру срогы-2021-2025 еллар.

2. 2 нче Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы

2 нче Ярдәмче программаны финанслауның төп чыганаclarы-Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары. 2 нче Ярдәмче программасын финанслау күләмнәре фаразланган сыйфатка ия һәм тиешле

финанс елына һәм план чорына Зеленодольск муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш;

2 нче Ярдәмче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен жәлеп итү мөмкин.

Әлеге 2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау Зеленодольск муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме район бюджеты, инфляция процесслары һәм Зеленодольск муниципаль районы территориясендә икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы түбәндәгеләр:

- уку йортлары базасында яшьләргә патриотик тәрбия бирүне актив үстерү;

- электрон һәм басма массакүләм мәгълүмат чараларын, социаль челтәрләрне һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрен кулланып, яшьләр арасында патриотик тәрбияне популярлаштыру;

- патриотик тәрбия инфраструктурасын үстерү һәм мониторинглау, шул исәптән, патриотик оешмаларны булдыру һәм үстерү;

- патриотик тәрбия бирү системасын камилләштерү;

- оешмалар, белгечләр һәм яшьләр арасында алган белемнәрне һәм тәҗрибәне тапшыру ысуллары системасын камилләштерү, регионара, бөтенроссия һәм халыкара чараларда, проектларда, программаларда катнашуны да кертеп.

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткәругә булган ихтыяҗлары барлыкка килгән очракта, конкурс үткәргәннән соң, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлеге Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә һәм өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллый.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре буенча бүлеге проектларын һәм чараларын урнаштыру һәм финанслау «ОМК «Исток» ЗМР РТ» МБУ, «ЗЦ М (С) ФООП «Форпост» ЗМР РТ» МБУ төп подрядчылары аша башкарыла.

в) 2 нче Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү чыганакалары:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;

- шәһәр һәм район үсешендә башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында патриотик тәрбия чараларын финанслау;

- республика, федераль яшьләр һәм патриотик программалар

кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;

- спонсорлык чараларын жәлеп итү;
- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганақлар.

2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тоту һәм идарә структурасы.

Зеленодольск муниципаль районында 2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру барышы белән идарә итү һәм анда эшкә жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Патриотик тәрбияне гамәлгә ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлегә әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносыбулып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, яшьләр белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Патриотик тәрбия юнәлешләрә буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, «Юнармеец» яшь армиячеләр хәрәкәте һ.б. кебек көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, һәр юнәлештәге ижтимагый советларның эшен активлаштырырга кирәк.

Устав бурычы - патриотик тәрбия бирү эшчәнлеген үткәрә торган коммерцияле булмаган ижтимагый оешмалар аша, ЗМР БК яшьләр эшләрә бүлегә юнәлеш бирүче, координацияләүче, контрольдә тотучы һәм ярдәм итү эше алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары сыйфатында шәһәр һәм ижтимагый социаль хезмәтләр чөлтөрөн һәм яшьләрне патриотик рухта тәрбияләү үзәкләрән булдыру кирәк.

Патриотик тәрбия бирүне контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылуны вакытында табырга, сәбәпләрән ачықларга һәм вәзгыятьне төзөтү вариантларын эшләрәгә тиеш.

Контроль рәвешләрәнең периодик һәм даими булуы түбәндәгеләр:

- ЗМР БК яшьләр эшләрә бүлегә белгечләрә, ведомство карамагындагы учреждениеләр житәкчеләрә, ижтимагый патриотик берләшмәләр вәкилләрә белән бердәм киңәшмәләр;

- Зеленодольск муниципаль районы Башлығы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесә катнашында яшьләр мохитендәгә процесслар һәм 2 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткәрү;

- патриотик тәрбия проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча күчмә утырышлар.

4. 2 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү.

Патриотик тәрбия бирү буенча эш нәтижәлелегенә иң мөһим шарты - аның торышын гомумиләштерелгән бәяләү күрсәткечләре нигезендә даими анализлау.

Бу күрсәткечләр тулаем алганда патриотик тәрбия торышын гына түгел, бу эшнең аерым якларын да билгеләргә мөмкинлек бирә.

2 нче Ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның соңгы нәтижәсе - патриотизмны үстерүнең уңай динамикасы, гражданның, бигрәк тә яшьләрнең ,социаль һәм хезмәт активлыгының артуы, аларның жәмгыять тормышының һәм эшчәнлегенә төп өлкәләрен үстерүгә керткән өлеше, гражданның аерым төркемнәренә экстремистик чагылышларын һәм башка тискәре күренешләрне юкка чыгару, рухиятне торгызу, социаль-икътисадый һәм сәяси тотрыклылык һәм милли иминлекне ныгыту.

«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районы
яшылгәрен патриотик тарбияләү»
Ярдәмчә программасына
кушылмта

Муниципаль Ярдәмчә программанын максатлары, бурычлары, нәтижәләрен бәяләү индикаторлары
һәм «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районы яшылгәренә патриотик тарбия бирү»

Максатнын аталышы	Бурыч атамасы	Ярдәмчә программанын аталышы	Төп чараларнын атамасы	Башкаруучылар	Төп чараларнын башкаруу сроклары	Ахыргы нәтижәләренә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганакнын күрсәтеп финанслау				
							2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Зеленодольск муниципаль районында ижтимаый һәм икътисаый тотрыклылыкны тәэмин итә торган патриотик тарбия системасын үстерү һәм модернизацияләү, Зеленодольск муниципаль районы мегариф системасы	Патриотик тарбия бирү инфраструктура камилләштерү; Зеленодольск муниципаль районы жиргә үзидарә органнарыннын ижтимаый берләшмәләр һәм патриотик йонәлештәгә оешмалар, мегариф системасы	"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы яшылгәренә патриотик тарбия бирү» муниципаль Ярдәмчә программасы	«Ватан уялары» шәһәр чарасы	- «Фортост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ;	2021-2025	Чараларда катнашучы, ирексе ярдәмчеләр буларак, яшылгәренә жәлеп итү, %	10	12	14	16	18	115 000,00 – жиргә бюджет	115 000,00 – жиргә бюджет	115 000,00 – жиргә бюджет	115 000,00 – жиргә бюджет	115 000,00 – жиргә бюджет

багаларында һәм яшылрендә граждандык тәнгәллеген, югары патриотик анны, Ватанга туурьылыкны формалаштыру, конституциячел вазыйфаларны, толерантлыкны , милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын үтәүгә эзәр булу.	Учреждениеләре, социаль яклау, маскакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствовара хезмәттәшлеген үстөрү; багалар һәм яшыләрде граждандык тәнгәллеген, патриотик, мораль-әхлакый һәм дәнъяга толерант караш формалаштыру, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә эзәрлек буенча эшчәнлекне тормышка ашыру;		Бөек Ватан сугышында Жиңүгә багышланган «Дан веноты» муниципаль конкурсы. «Бөек Ватан сугышынын жанлы тарихы.... »патриотик фестивале.	- «Форпост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ; - «Исток» ОМК » МБУ;			10	12	14	16	18					
«Ажаган» Спорт- патриотик уены	«Форпост»жәм агать тәртинбән саклау буенча яшыләр формирование дәренән зона спартакиада нда катнашу.	- «Форпост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ;			10	12	14	16	18							
«Харби хезмәткә чакырылу»чыла р көнә» харби- патриотик акциясе	-	«Форпост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ;			10	12	14	16	18							

			«Ворошилов ату'чысы» пневматик винтовкадан ату буюнча турнир	- «Фортост»ФОО П ЭЦ М (С) МБУ;														
--	--	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында иреклелек хәрәкәтен үстерү»
Ярдәмче программасы**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның аталышы	«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында иреклелек хәрәкәтен үстерү» муниципаль Ярдәмче программасы (алга таба-3 нче Ярдәмче программа).
3 нче Ярдәмче программаны эшләү өчен нигезләр	- Россия Федерациясе Хөкүмәтнең «Россия Федерациясендә 2025 елга кадәр Иреклелекне (волонтерлыкны) үстерү концепциясен раслау турында» 2018 елның 27 декабрендәге 2950-р номерлы күрсәтмәсе
3 нче Ярдәмче программа координаторы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлегә.
3 нче Ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлегә.
3 нче Ярдәмче программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә бүлегә.
3 нче Ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	<p>3 нче Ярдәмче программаның максаты:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшүсмер-яшьләр арасында хокук бозуларны һәм психоактив матдәләр куллануны профилактикалау өлкәсендә Зеленодольск муниципаль районында иреклелек хәрәкәтен формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудыру, балаларны һәм яшьләрне социаль эһәмиятле эшчәнлектә эчкерсез катнашуга җәлеп итү. <p>3 нче Ярдәмче программаның бурычы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм яшьләрнең конкуренциягә сәләтен арттыру өчен уртак эшчәнлек; - яшьләрне иреклелек хәрәкәтенә тарту; - иреклелек ресурслар белән идарә итү, иреклелек хәрәкәтен системалы үстерү буенча кадрлар (белгечләр) әзерләү; - оештыру формаларына бәйсез рәвештә, ирекле инициативаларга ярдәм итү буенча тагын да нәтижелерәк эшне тормышка ашыруда оешмаларга ярдәм итү; - халыкның төрле катламнарында иреклелек эшчәнлегендә катнашу белән кызыксынуны стимуллаштыру һәм иреклелек рәтендә булырга теләгән кешеләргә ярдәм итү ; - иреклелек юнәлешләре буенча эш тәҗрибәсен туплау һәм тарату;

	<p>- иреклелек хәрәкәтен үстерүдә яңа технологияләр керту;</p> <p>- төрле социаль әһәмиятле проектларны, акцияләр, чараларны эшләү һәм тормышка ашыру;</p> <p>- социаль партнерлыкның төрле формаларын тормышка ашыруны тәмин итү;</p> <p>- иреклелек хәрәкәтен пропагандалау ,реклама агитацияләре, акцияләр үткәру, ММЧ, SMM (социаль медиа) иреклелек темасын яктырту ;</p> <p>- жириле үзидарә органнарының ижтимагый берләшмәләр, мәгариф, социаль яклау системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән үзара хезмәттәшлеген үстерү.</p>						
3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2021-2025 еллар.						
3 нче Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Финанслау чыганакалары	3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру еллары					
		2021 (сум.)	2022 (сум.)	2023 (сум.)	2024* (сум.)	2025* (сум.)	Тормышка ашыру чорында барлыгы* (сум.)
Муниципаль бюджет		357 600,00	357 600,00	357 600,00	357 600,00	357 600,00	1 788 000,00
Федераль бюджет		-	-	-	-	-	-
Республика бюджеты		-	-	-	-	-	-
Башка чыганакалар		-	-	-	-	-	-
Барлыгы		357 600,00	357 600,00	357 600,00	357 600,00	357 600,00	1 788 000,00
		* 2024-2025 елларга акча күләме фаразланган характерда, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советының тиешле финанс елына һәм план чорына бюджет турында карары белән билгеләнә.					
3 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелек күрсәткечләре	<p>Ел саен мәктәп укучыларын, студентларны, эшләүче һәм эш белән тәмин ителмәгән яшьләргә иреклелек эшчәнлегенә жәлеп итү;</p> <p>- гражданнар жәмгыяте элементы буларак, Зеленодольск муниципаль районында актив гражданлык позициясен формалаштыруга һәм яшьләрдә жаваплылыкны формалаштыруга ярдәм итүче яшьләргә иреклелек хәрәкәтен тотрыклы һәм планлы үстерү өчен шартлар тудыру;</p>						

	<ul style="list-style-type: none"> - яшьләр арасында иреклелек яшәү рәвешен уңай кабул итү; - иреклелеккә ярдәм күрсәтү буенча бердәм ижтимагый-дәүләт системасын булдыру ; - иреклелек нигезендә ижтимагый файдалы өлкәдә ижтимагый һәм һөнәри эшкә җәлеп итү юлы белән яшьләрне активлаштыру.
3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы башкарма комитеты һәм финанс контролен гамәлгә ашыручы башка органнар.

3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә гомуми характеристика,

2020 ел башына Зеленодольск муниципаль районында 165 915 кеше яши. Шул ук вакытта авыл халкы саны 41 382 кеше тәшкил итә. 2020 елның 1 гыйнварына 14 яшьтән 30 яшькә кадәр яшьләр саны 29 861 кеше тәшкил итте, шул исәптән авыл яшьләре – 7 710 кеше, шәһәр халкы – 22 151 кеше.

Иреклелек – социаль партнерлыкның һәм гражданлык жәмгыяте үсешенә уникаль ресурсы. Иреклелек жәмгыять тормышының социаль-әһәмиятле өлкәләрендәге проблемаларны хәл иткәндә ижтимагый-дәүләт көчләрен берләштерү өчен нигез булып тора: мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, спорт, территорияләренә төзекләндерү һәм үстерү, мөмкинлекләре чикләнгән өлкән кешеләргә һәм кешеләргә, Бөек Ватан сугышы ветераннарына, балаларга, гражданның социаль яктан якланмаган башка категорияләренә ярдәм.

Соңгы елларда ирекле ярдәм күрсәтү һәм аны үстерү дәүләт сәясәтен формалаштыруда яңа мөһим этап булды, бу турыда Владимир Владимирович Путинның 2017 елның 27 ноябрендә яңа бәйрәм – Россия иреклелек көнен (волонтерлык) гамәлгә кую турында 572 номерлы Указга кул куюы дәлил. Зеленодольск муниципаль районында иреклелек үсешенә аерым игътибар бирү иреклелекнең яшьләрдә сәламәт яшәү рәвеше һәм конкуренциягә сәләтлек формалаштыру таләбе нигезендә, социаль әһәмиятле программаларны гамәлгә ашыруда актив катнашу исәбенә, гражданлык позициясен формалаштыруда мөһим инструментларның берсе булуы белән бәйле. Шулай ук яшьләрнең иреклелек рәтендә булуы, аларның белемнәрен һәм тормыш күнекмәләрен формалаштыруда һәм үстерүдә, социальләштерүдә, яшьләрне үз-үзләрен табуда һәм үз-үзләрен актуальләштерүдә нәтиҗәле алым булуы да мөһим фактор булып тора.

Әмма бу өлкәдә кайбер проблемалар да бар, алар арасында түбәндәгеләрне аерып алырга мөмкин:

- дәүләт ярдәменә түбән дәрәжәсе;
- иреклелекнең билгесез статусы;
- массакуләм мәғлүмат чараларының җитәрлек игътибар бирмәве;
- волонтер отрядларында катнашучыларның җитәрлек булмавы;
- яшьләрне иреклелек эшчәнлегенә җәлеп итү авырлыгы.

3 нче Ярдәмче программа Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2018 елның 26 июнендәге 1341 номерлы карары нигезендә эшләнгән.

1. 3 нче Ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, көтелгән соңгы нәтижэләр, 3 нче Ярдәмче программаның гамәлгә ашыру вакыты.

3 нче Ярдәмче программаның төп максаты-Зеленодольск муниципаль районында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшүсмерләр һәм яшьләр арасында психоактив матдэләр куллануны профилактикалау, балаларны һәм яшьләрне социаль әһәмияткә ия эшчәнлектә эчкерсез катнашуга жәлеп итү: яшел үсентеләр утырту, урман һәм башка территорияләрне жыештыру, чаралар үткәрүдә ярдәм итү.

Әлеге максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм яшьләрнең конкуренциягә сәләтен арттыру өчен уртақ эшчәнлек;

- яшьләрне иреклелек хәрәкәтенә тарту;

- иреклелек ресурслар белән идарә итү, иреклелек хәрәкәтен системалы үстерү буенча кадрлар (белгечләр) әзерләү;

- оештыру формаларына бәйсез рәвештә, иреклелек инициативаларга ярдәм итү буенча тагын да нәтижәлерәк эшне тормышка ашыруда оешмаларга ярдәм итү;

- халыкның төрле катламнарында иреклелек эшчәнлегендә катнашу белән кызыксынуны стимуллаштыру һәм иреклелек рәтендә булырга теләгән кешеләргә ярдәм итү ;

- иреклелек юнәлешләре буенча эш тәжрибәсен туплау һәм тарату;

- иреклелек хәрәкәтен үстерүдә яңа технологияләр керту;

- төрле социаль әһәмиятле проектларны, акцияләр, чараларны эшләү һәм тормышка ашыру;

- социаль партнерлыкның төрле формаларын тормышка ашыруны тәэмин итү;

- иреклелек хәрәкәтен пропагандалау (реклама агитацияләре, акцияләр үткәрү, ММЧ, SMM иреклелек темасын яктырту, һ.б.).

- жирле үзидарә органнарының ижтимагый берләшмәләр, мәгариф, социаль яклау системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән үзара хезмәттәшлеген үстерү.

Көтелгән нәтижэләр:

- ел саен укучылар, студентлар, эшләүче һәм эш белән тәэмин ителмәгән яшьләрне иреклелек эшенә жәлеп итү ;

- гражданнар жәмгыяте элементы буларак, Зеленодольск муниципаль районында актив гражданлык позициясен формалаштыруга һәм яшьләрдә жаваплылыкны формалаштыруга ярдәм итүче яшьләрнең, ирекләр хәрәкәтен тотрыклы һәм планлы үстерү өчен шартлар тудыру;

- яшьләр арасында иреклелек яшәү рәвешен уңай кабул итү;

- иреклелекгә ярдәм күрсәтү буенча бердәм ижтимагый-дәүләт системасын булдыру ;

- иреклелек нигезендә ижтимагый һәм һөнәри эш белән тәмин итүгә жәлеп итү юлы белән яшьләрне активлаштыру.

3 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыру вакыты-2021-2025 еллар.

2. 3 нче Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары.

3 нче Ярдәмче программаны финанслауның төп чыганақлары- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары. 3 нче Ярдәмче программаны финанслау күләме фаразлау рәвешендә бирелә һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Зеленодольск муниципаль район бюджеты проектын формалаштырганда ел саен ачыкланырга тиеш

3 нче Ярдәмче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдәмен жәлеп итү мөмкин.

Әлеге подпрограмманы тормышка ашыруга бәйле чараларны финанслау тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 3 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыру өчен тотылган акча күләме, Зеленодольск муниципаль районы территориясендәге район бюджеты, инфляция процесслары һәм икътисади вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып, ачыкланырга һәм төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы түбәндәгеләр:

- уку йортлары базасында иреклелек берләшмәләренең актив үсеше, шул исәптән гамәлләргә өйрәтү программаларын куллануны да кертәп;

- электрон һәм басма масса күләм мәгълүмат чараларын, социаль челтәрләрне һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрен кулланып, яшьләр арасында ихтыярий эшчәнлекне популярлаштыру;

- иреклелек инфраструктурасын үстерү һәм мониторинглау, шул исәптән халыкны иреклелек эшчәнлегенә жәлеп итүче иреклелек оешмалары булдыру һәм үстерү;

- иреклелек хезмәтен бүләкләү системасын камилләштерү;

- регионара, Бөтенроссия һәм халыкара чараларда, проектларда, программаларда катнашуны да кертәп, оешмалар, белгечләр һәм иреклелек арасында алган белемнәрне һәм тәжрибәне тапшыру ысуллары системасын камилләштерү.

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча

чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткәругә булган ихтыяжлары барлыкка килгән очракта, конкурс үткәргәннән соң, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлеге Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә һәм өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллый.

б) ЗМР БК яшьләр эшләре буенча бүлеге проектларын һәм чараларын урнаштыру һәм финанслау «ОМК «Исток» ЗМР РТ» МБУ, «ЗЦ М (С) ФООП «Форпост» ЗМР РТ» МБУ төп подрядчылары аша башкарыла.

в) 3 нче Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү чыганаclarы:

- Зеленодольск муниципаль районы бюджеты акчалары;
- шәһәр һәм район үсешенә башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында ирекле хәрәкәт чараларын финанслау;
- республика, федераль яшьләр һәм иреклелек программалары кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;
- спонсорлык чараларын жәлеп итү;
- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тоту һәм идарә структурасы.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү һәм аңа жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Волонтерлар хәрәкәтен тормышка ашыру механизмында Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре бүлеге әйдәп баручы субъект булып тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, шәһәр һәм район оешмалары һәм предприятиеләре, халык белән эшләүче оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Жиңү волонтерлары, волонтер-медиклар кебек юнәлешләр буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, һәр юнәлешнең ижтимагый волонтерлык советлары эшен активлаштырырга кирәк.

Устав бурычы-иреклелек эшчәнлегә алып баручы коммерцияле булмаган ижтимагый оешмалар аша, ЗМР БК яшьләр эшләре бүлеге юнәлеш бирүче, координацияләүче, контрольдә тотучы һәм ярдәм итү эше алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары буларак шәһәр һәм ижтимагый социаль хезмәтләр челтәрен, иреклелекләр өчен үзәкләр булдыру да кирәк.

Иреклелек эшчәнлеген гамәлгә ашыруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылышларны вакытында табарга, сәбәпләрен ачыкларга һәм вазгыятьне төзәтү вариантларын эшләргә тиеш.

Контроль рәвешләренең периодик һәм даими булуы түбәндәгеләр:

- ЗМР БК яшьләр эшләре буенча бүлеге белгечләре, ведомство карамагындагы учреждениеләр житәкчеләре, ижтимагый иреклелек оешмалары вәкилләре белән бердәм киңәшмәләр;

- Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесе катнашында ирекле мохиттәге процесслар һәм 3 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткәру;

- иреклелек проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча күчмә утырышлар.

4. 3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү.

Әлеге 3 нче Ярдәмче программаны тормышка ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- ел саен иреклелек хәрәкәтенә мәктәп укучыларын, студентларны, эшләүче һәм эш белән тәмин ителмәгән яшьләргә күбрәк жәлеп итәргә ;

- гражданнар жәмгыяте элементы буларак, Зеленодольск муниципаль районында актив гражданлык позициясен формалаштыруга һәм яшьләрдә жаваплылыкны формалаштыруга ярдәм итүче яшьләргә иреклелек хәрәкәтенә тотрыклы һәм планлы үсеш өчен шартлар тудыру;

- яшьләрдә жәлеп итүчән иреклелек образын формалаштыру;

- иреклелекләргә яклау буенча тулы бер ижтимагый-муниципаль система формалаштыру;

- иреклелек нигезендә ижтимагый файдалы өлкәдә ижтимагый һәм һөнәри эшкә жәлеп итү юлы белән яшьләргә активлаштырырга ;

Әлеге 3 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәлелеген бәяләүнең төп индикаторлары:

Сан күрсәткечләре:

- иреклелек эшчәнлегендә катнашучы яшьләр саны, яшьләргә гомуми саннан, процент;

- Зеленодольск муниципаль районында иреклелек берләшмәләре һәм оешмалары саны;

- хупланган иреклелек инициативалары саны.

Сыйфат күрсәткечләре:

- район яшьләренең ижтимагый активлыгы дәрәжәсен күтәрү һәм аның хәзерге жәмгыять проблемаларын хәл итүгә жәлеп ителүе.

Иреклелек хезмәте күрсәтә торган өлкәләр:

- балалар, яшьләр, башка яшьтәге кешеләрнең яллары;
- «риск» төркеме яшүсмерләре белән социаль эш;
- мәдәни-массакүләм чаралар, акцияләр оештыру һәм үткәрү;
- мөмкинлекләре чикләнгән балалар, өлкәннәр белән эшләү;
- социаль патронатта торучы гаиләләргә, Бөек Ватан сугышы ветераннарына адреслы ярдәм;
- хәйрия, гуманитар ярдәм;
- яшүсмерләр-яшьләр арасында хокук бозуларны һәм психоактив матдәләрне куллануны профилактикалау;
- яшүсмерләр-яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен популярлаштыру;
- жәмәгатьчелек, ММЧ белән элемтә.

Муниципаль Ярдәмче программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары
һәм «2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районының
«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында ирекле хәрәкәтне үстерү»

Максатның атагышы	Бурыч атамасы	Ярдәмче программаның атагышы	Төп чараларның атамасы	Башкаруучылар	Төп чаралар ы башкару сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторла ры, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтәл финанслау				
							2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшүсмер- яшьләр арасында хокук бозуларны һәм психоактив матдәләр куллануны профилактикал ау өлкәсндә Зеленодольск муниципаль районында ирекле хәрәкәтне	Яшьләрне ирекле хәрәкәткә жәлеп итү; халыкның төрле катламнарында ирекле эшчәнлектә катнашу белән кызыксынуны стимуллаштыру һәм ирекле булырга теләгән кешеләргә ярдәм итү;	«2021-2025 елларга Зеленодольск муниципаль районында ирекле хәрәкәтне үстерү»	«Куркынычсы з интәрнет» яшьләр форумы	- «Форпост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ;	2021-2025	Ирекле хәрәкәтне үстерүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрне жәлеп итү, %	10	11	12	13	14	357 600, 00	357 600, 00	357 600, 00	357 600, 00	357 600, 00
			Өстәл уеннары яратучылар яшьләр очрашуы	- «Исток» ОМК » МБУ;			10	11	12	13	14					

формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудыру, һәм балаларны һәм яшьләрне социаль әһәмиятле эшчәнлектә эчкерсез катнашуға жәлеп итү.	Төрле социаль әһәмиятле проектларны, акцияләр, һәм чараларны эшләү һәм тормышка ашыру.	«ФОРПОСТ» куркынычсыз ык хезмәтләре, ветераннар һәм яшьләр ижтимагый оешмалары арасында интеллектуаль уеннар буенча чемпионат	- «Форпост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ;	10	11	12	13	14					
		«Язгы тамчы» фестивале	- «Форпост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ;	10	11	12	13	14					
		«Язгы игелек атнасы» кысаларында өлкәннәргә адреслы ярдәм күрсәтү буенча хәйрия акциясе.	- «Исток» ОМК » МБУ;	10	11	12	13	14					
		«Яшьләр көне»	- «Форпост»ФОО П ЗЦ М (С) МБУ;	10	11	12	13	14					
		Яшьләр (яшүсмерләр) клубларының яшүсмерләр һәм яшьләр	- «Исток» ОМК » МБУ;	10	11	12	13	14					

